

بررسی مدل سازی اطلاعات در زیرساخت های حمل و نقل

علیرضا پورفیض^۱، پویان ایار^۲ (نویسنده مسئول)، فاتح الیاسی^۳، امیرحسین عطایی جعفری^۴

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد راه و ترابری، دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل، بابل، ایران

۲- استادیار، دانشکده مهندسی عمران، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران، ayar@iust.ac.ir

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد راه و ترابری، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران

۴- دانش آموخته کارشناسی ارشد مدیریت ساخت، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران

چکیده

زیرساخت های حمل و نقل یک مؤلفه حیاتی در اقتصاد، امنیت و رفاه یک کشور است. با افزایش جمعیت، نیاز به فناوری های کارآمد و به صرفه جهت بهبود و گسترش زیرساخت ها بیشتر احساس می شود. مدل سازی اطلاعات ساختمان (BIM) یکی از اصلی ترین تحولات در حوزه ساخت و ساز است که به طور گسترده ای در صنعت ساختمان مورد توجه قرار گرفته است. علاوه بر این، مدل سازی اطلاعات عمرانی و مدلسازی اطلاعات جاده شاخه های دیگری از مدلسازی اطلاعات به شمار می رود که در چند سال اخیر مورد توجه پژوهشگران و مهندسان در امور مدیریت پروژه قرار گرفته است. هدف آن ها مدیریت یکپارچه اطلاعات در بخش ساخت و ساز و به خصوص جهت ترمیم و نگهداری از زیرساخت ها می باشد. در حقیقت با استفاده از ابزارهای مدلسازی اطلاعات می توان در هزینه و زمان به طور قابل ملاحظه ای صرفه جویی کرد اما تحقیقات جامعی جهت بررسی مدلسازی اطلاعات در حوزه حمل و نقل صورت نگرفته است. در این راستا هدف این پژوهش بررسی و تجزیه و تحلیل ابعاد مختلف مدل سازی اطلاعات برای زیرساخت های حمل و نقل می باشد و همچنین ارزیابی ظرفیت های مدلسازی اطلاعات و تحلیل شباهت ها، تفاوت ها و چالش های این حوزه صورت گرفته است.

واژه های کلیدی: مدلسازی اطلاعات ساختمان، مدلسازی اطلاعات عمرانی، مدل سازی اطلاعات جاده، مدیریت ساخت،

بهینه سازی

یازدهمین کنگره ملی سراسری فناوریهای نوین در حوزه توسعه پایدار ایران

11th National Congress of
the New Technologies in Sustainable Development of Iran

senaconf.ir

۱- مقدمه

با رشد روزافزون جمعیت همراه با فرسوده شدن زیرساخت‌های حمل و نقل، نیاز به فناوری‌های کارآمد و مقرون به صرفه برای ساخت، تعمیر و نگهداری سازه‌ها بیشتر مورد توجه قرار گرفته است [۱]. از آنجا که پروژه‌های راهسازی اغلب پروژه‌های بزرگی هستند و سرمایه‌گذاری‌های عظیمی از طرف دولت بر روی آن‌ها صورت می‌گیرد، ترکیب کلیه اطلاعات و تجزیه و تحلیل داده‌ها برای طراحی، ساخت و عملکرد بهتر، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. برای دستیابی به این امر مدلسازی اطلاعات ساختمان (BIM) مورد توجه محققان قرار گرفت. از مزایای BIM می‌توان به بهبود در فعالیت‌های مشارکتی و برنامه‌ریزی‌های پروژه، جلوگیری از دوباره‌کاری و درک بهتر از مراحل ساخت اشاره کرد [۲]. همچنین با استفاده از BIM می‌توان گزینه مناسب را در هنگام طراحی بزرگراه، با ایجاد یک مدل بصری انتخاب نمود. این فرایند در رویکرد طراحی سنتی طاقت‌فرسا و وقت‌گیر است.

یکی از عوامل اصلی در ساخت بزرگراه، محاسبه عملیات خاکی است که تقریباً ۲۵ درصد از کل هزینه ساخت و ساز در پروژه‌های راهسازی را شامل می‌شود [۳]. محاسبه عملیات خاکی همواره با خطا همراه است و روند تعیین میزان خاکبرداری و خاکریزی طولانی و پرهزینه است که با ادغام BIM و GIS^۲ می‌توان این عملیات را سریع‌تر و دقیق‌تر انجام داد [۴]. اطلاعات جغرافیایی در پروژه‌های زیربنایی اهمیت زیادی دارد به همین خاطر GIS می‌تواند تجزیه و تحلیل مکانی را انجام دهد. با این حال، در این ابزار مدلسازی پارامتریک پروژه صورت نمی‌گیرد اما در BIM این امکان موجود است. از طرف دیگر مدل BIM توانایی زیادی در سازمان‌دهی داده‌های مکانی ندارد. لذا استفاده از BIM و GIS که مکمل یکدیگر هستند می‌تواند باعث بهبود و بهینه‌سازی طراحی مسیر در پروژه‌های عمرانی گردد [۵، ۶].

چند دهه است که BIM به‌طور گسترده‌ای در صنعت ساختمان مورد بررسی قرار گرفته است. با این حال، استفاده از BIM در زیرساخت‌های حمل و نقل بسیار کند و تدریجی می‌باشد [۷]. در این راستا صنعت و دانشگاه سعی داشتند با توسعه مدلسازی اطلاعات، استفاده از این ابزار را در زیرساخت‌های حمل و نقل گسترش دهند بنابراین به معرفی دو ابزار قدرتمند مدلسازی اطلاعات عمرانی (CIM^۳) و مدلسازی اطلاعات جاده (RIM^۴) در پژوهش‌های مختلف پرداختند.

به‌طوری‌که چونگ و همکاران [۸] پژوهشی را در خصوص کاربردهای مدلسازی اطلاعات ساختمان (BIM) در پروژه‌های ساختمانی و زیربنایی انجام دادند و به تحلیل استفاده از BIM در زیرساخت‌های حمل و نقل استرالیا و جمهوری خلق چین پرداختند و به این نتیجه دست یافتند که استفاده از BIM سبب کاهش هزینه و زمان شده است. همچنین بیانکار دو و همکاران [۹] با ایجاد مدل‌های سه‌بعدی BIM و با استفاده از نرم‌افزارهای مختلف، مزایا و چالش‌های استفاده از مدلسازی در طراحی زیرساخت‌های جاده را تحلیل کردند و مشخص شد برای مدلسازی نیازمند توجه به آیین‌نامه‌های هر کشور و داشتن دانش و تخصص در زبان‌های برنامه‌نویسی (مانند پایتون) برای مدلسازی المان‌های جاده است.

¹ Building Information Modeling

² Geographic Information Systems

³ Civil or Construction Information Modeling

⁴ Road Information Modeling

یازدهمین کنگره ملی سراسری فناوریهای نوین در حوزه توسعه پایدار ایران

11th National Congress of
the New Technologies in Sustainable Development of Iran

senaconf.ir

کاستین و همکاران [۱] پژوهشی را در خصوص استفاده از فناوریهای در حال ظهور و مزایا، چالشها و محدودیتها در خصوص اجرای BIM در حوزهی زیرساختهای حمل و نقل به منظور توسعهی فناوریهای کارآمدتر و مقرون به صرفه تر برای ساخت، تعمیر و نگهداری و گسترش زیرساختهای حمل و نقل انجام دادند. در این راستا برخی از پژوهشگران نیز مشکلات این فناوری را در یک پروژه واقعی بررسی کردند. نتایج حاکی از آن بود که مانع بزرگ استفاده از این ابزارهای مدلسازی، کمبود نرم افزار تخصصی است و همچنین نرم افزارهای طراحی (مانند رویت)، با مدل سازی زیرساختها و تأسیسات راه سازگار نیست و بیشتر برای طراحی عناصر عمودی بکار گرفته می شود و نیازمند توسعه و توجه بیشتری به حوزهی زیرساختهای حمل و نقل است [۱۰].

چنگ و همکاران [۴] نیز به بررسی مدل سازی اطلاعات عمرانی (CIM) و علل کمرنگ بودن این ابزار در زیرساختهای عمرانی پرداختند نتایج آنها این گونه نشان داد که شرق آسیا و آمریکای شمالی در استفاده از فناوری CIM نسبت به سایر بخشهای جهان فعال تر بوده اند همچنین چند پیشنهاد جهت اجرای بهتر CIM شامل مدلسازی انرژی، مدلسازی زیست محیطی و یکپارچگی اطلاعات برای تعمیر و نگهداری زیرساختها ارائه گردید.

تحقیق دیگری در ایران توسط راه آورد و لهراسبی [۱۱] در مورد مدیریت پروژه راهسازی با مدل سازی اطلاعات جاده برای زیرگذر تاجر اکبر در شهرستان اسلام آباد غرب انجام شده است و به این نتایج دست یافتند که مدلسازی سه بعدی اطلاعات در جاده های برون شهری به دلیل طولانی بودن پروژه ها و کم بودن تأسیسات در طول آن از لحاظ اقتصادی توجیه ندارد. اما در تقاطعها، پلها و متروها میزان تداخل تأسیسات بیشتر است و همچنین نگهداری از آنها اهمیت زیادی دارد. بنابراین بعد زمان و هزینه اهمیت بیشتری در مناطق شهری پیدا می کند. علاوه بر این در پژوهشی که در کشور تایوان با استفاده از مدلسازی اطلاعات جاده برای کاهش تداخل تأسیسات، مدیریت و نگهداری آنها صورت گرفته است، به چالشهای اجرایی، سیاسی، فنی و قانونی آن پرداخته شده است [۱۲].

همان طور که ذکر شد پژوهشها و مطالعات مختلفی در خصوص ابزار BIM در زیرساختهای عمرانی به خصوص زیرساخت های حمل و نقل صورت گرفته است اما در مراحل اولیه است و تحقیقات اخیر نشان می دهد که ابعاد و نحوه ی پیاده سازی BIM در پروژه ها به صورت جامع مورد بررسی قرار نگرفته است. به همین خاطر در این مقاله به بررسی مدل سازی اطلاعات در زیرساختهای حمل و تفاوت آن با فرایند BIM در پروژه های ساختمانی پرداخته شده است. علاوه بر این مزایا و چالشهای پیش رو برای استفاده از ابزارهای مختلف مدل سازی اطلاعات ارزیابی شده است.

۲- زیرساخت عمودی و افقی

استفاده از فناوریهای دیجیتال در حوزهی مدیریت ساخت باعث بهبود و بهینه سازی فرآیندهای مختلف پروژه می شود که امروزه از آن در بسیاری از پروژه های بزرگ استفاده شده است. مدلسازی اطلاعات ساختمان مجموعه ای از فناوریها، فرآیندها و سیاستهایی است که مشارکت کلیه ذینفعان را در طراحی، ساخت و بهره برداری از یک پروژه ممکن می سازد. استفاده از

یازدهمین کنگره ملی سراسری فناوریهای نوین در حوزه توسعه پایدار ایران

11th National Congress of
the New Technologies in Sustainable Development of Iran

senacnf.ir

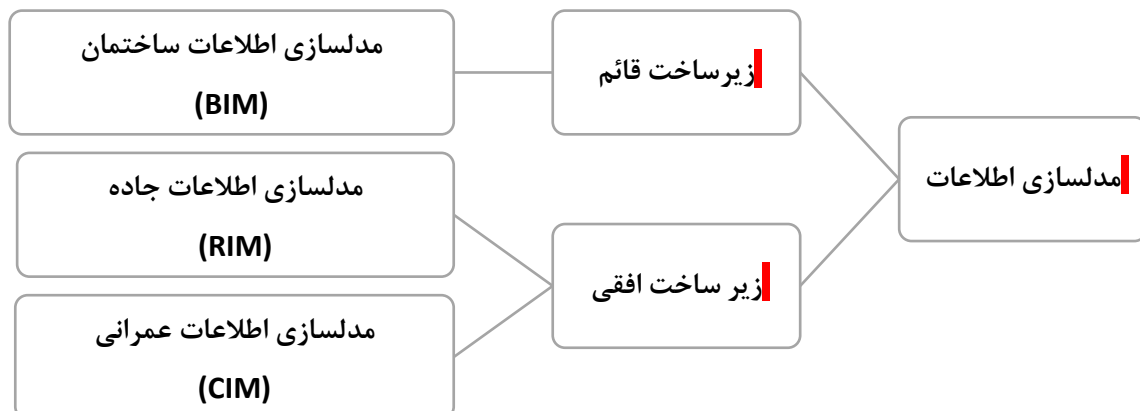
BIM می تواند به عنوان ابزاری برای به اشتراک گذاری اطلاعات باشد که تمام ذینفعان به اطلاعات مورد نیاز دسترسی دارند و همچنین توسعه پروژه را مشاهده می کنند [۱۳].

بنابراین، BIM نه تنها یک تغییر فناوری است، بلکه یک تغییر فرآیند نیز محسوب می شود [۴]. در حقیقت زمانی که این ابزار به درستی انتخاب شود، باعث کیفیت بهتر، هزینه و مدت زمان کمتر در پروژه می شود. مدل سازی اطلاعات ساختمان عمدتاً برای ساختمان ها و سازه های عمودی، مانند بیمارستان ها، مدارس، استادیوم ها و ... استفاده می شود. اصطلاح مدل سازی اطلاعات از مباحثی است که اولین بار با مدل سازی اطلاعات ساختمان آغاز شد اما به تدریج کاربرد مدل سازی اطلاعات ساختمان (BIM) تغییر کرد و اکنون از آن در زیرساخت های عمرانی برای طراحی، ساخت و مدیریت نیز می توان استفاده نمود [۴، ۱].

اما مدل سازی اطلاعات عمرانی (CIM) به عنوان راه حلی جهت بهبود نتایج پروژه برای ذینفعان در پروژه های حمل و نقل ترویج داده شده است. این مدل سازی شامل مجموعه ای از ابزارها جهت جمع آوری، سازماندهی و مدیریت اطلاعات در قالب های دیجیتالی برای پروژه های راه سازی مورد استفاده قرار می گیرد. لازم به ذکر است که CIM ویژگی های مشترک زیادی با مدل سازی اطلاعات ساختمان (BIM) دارد اما به دلیل جنبه های منحصربه فرد پروژه های زیرساختی باید به طور جداگانه مورد بررسی قرار گیرد [۱۴]. در این راستا محققان تلاش کردند از مدل سازی اطلاعات عمرانی (CIM) در پروژه های راه سازی استفاده کنند اما به علت کلی بودن داده ها در مدل سازی اطلاعات عمرانی و همچنین گسترده بودن این حوزه، نمی توان تمامی اطلاعات پروژه و هندسه هر یک از اجزا را در قالب استاندارد، داخل آن ثبت کرد [۱۵].

برای حل این مشکل مدل سازی اطلاعات جاده (RIM) پیشنهاد شده است که یکی دیگر از ابزارهای مدل سازی زیرساخت های افقی محسوب می شود که برای بهبود و توسعه راه های کشور مورد استفاده قرار می گیرد و براساس BIM پایه گذاری شده است. یکی از مهم ترین مزایای RIM در مرحله بعد از احداث پروژه است که با مدل سازی مشخصات و هندسه اجزای آن می توان در تعمیر و نگهداری و هزینه های مازاد صرفه جویی کرد [۱۶]. شکل ۱ انواع ابزارهای مدل سازی اطلاعات را با توجه به نوع پروژه و نحوه ی ساخت نشان می دهد و در ادامه هر یک ابزارهای مدل سازی به صورت جداگانه مورد بررسی قرار گرفته است.

شکل ۱- انواع مدل سازی اطلاعات پروژه براساس نوع زیرساخت [۱۱]

یازدهمین کنگره ملی سراسری فناوریهای نوین در حوزه توسعه پایدار ایران

11th National Congress of
the New Technologies in Sustainable Development of Iran

senacnf.ir

۱-۲- مدلسازی اطلاعات عمرانی (CIM)

همراه با افزایش شهرنشینی، سیستم حمل و نقل به طور فزاینده‌ای در پاسخگویی به نیاز جامعه دچار مشکل می‌شود. در این صورت نیاز به گسترش شبکه زیرساخت حمل و نقل ایمن و کارآمد بیشتر حس می‌شود. برای تحقق این امر، مدلسازی اطلاعات عمرانی (CIM) یک مفهوم جدید را معرفی کرده است که به جمع‌آوری، سازماندهی و مدیریت داده‌ها و اطلاعات در طول پروژه می‌پردازد به طوری که انتخاب مناسب‌ترین تصمیم مبتنی بر داده‌ها قبل از شروع پروژه، یکی از اصلی‌ترین مزایای این ابزار محسوب می‌شود [۱۴، ۱۷]. علاوه بر این، برای شبیه‌سازی مراحل ساخت و همچنین برنامه‌ریزی برای کل چرخه عمر پروژه و کنترل ترافیک بزرگراه مورد استفاده قرار می‌گیرد [۱۸].

لازم به ذکر است این ابزار محدود به اجرای پروژه نمی‌شود بلکه طرح مفهومی و دقیقی جهت عملیات ترمیم و نگهداری به مشاوران راه ارائه می‌دهد. همچنین اثر قابل توجهی در کاهش هزینه‌ها دارد. از سوی دیگر مالکیت حریم جاده، برنامه‌ریزی برای مدیریت ترافیک، کنترل بودجه و محدودیت زمانی از چالش‌های پیش رو در این حوزه به شمار می‌رود [۱۷، ۱۹]. استفاده از مدلسازی اطلاعات ابتدا در صنعت ساختمان گسترش یافته است. پس از آن مهندسان سعی کردند که اطلاعات پروژه‌های راهسازی و زیربنایی را به نوعی با مدلسازی اطلاعات ساختمان (BIM) انجام دهند. اما پارامترهایی که برای مدلسازی اطلاعات ساختمان استفاده می‌شود با پارامترهای مورد استفاده در راهسازی متفاوت است و نتیجه چندان موفقیت‌آمیز نبود. در حقیقت بین مدلسازی اطلاعات ساختمان (BIM) و مدلسازی اطلاعات عمرانی (CIM) دو فرق اساسی وجود دارد:

(۱) کارایی سازه و عملکرد ساختمان با زیرساخت‌های عمرانی متفاوت است برای مثال نیروهای برشی که در عرشه پل‌ها وجود دارد در ساختمان به شکل دیگری رخ می‌دهد [۴].

(۲) اصطلاحات فنی برای بیان کارایی ساختمان و زیرساخت‌های عمرانی، تا حدی در ساختار و اجزای آن‌ها متفاوت است. برای مثال عضو عمودی در ساختمان "ستون" نامیده می‌شود در حالی که در پل "پایه" نامیده می‌شود. بنابراین، الگوی اطلاعات در این دو ابزار متفاوت است [۱۲].

همچنین از دیگر تفاوت‌های ساخت و ساز افقی نسبت به عمودی به عواملی فرهنگی، مدیریتی و قراردادی می‌توان اشاره کرد. پروژه‌های افقی معمولاً پروژه‌های عمومی هستند که توسط نهادهای دولتی اداره می‌شوند و بودجه آن‌ها از بخش‌های مختلفی تأمین می‌شود. علاوه بر این دارای محدودیت‌های قانونی هستند. ولی جدا از تفاوت‌هایی که وجود دارد، مدیریت داده‌ها و روند انجام کار در BIM و CIM مشابه است.

۲-۲- مدلسازی اطلاعات جاده (RIM)

مدلسازی اطلاعات باید به گونه‌ای باشد که تمام نقشه‌های گرافیکی و غیر گرافیکی شامل هندسه و مشخصات مصالح در تمامی پایگاه‌های داده و نرم‌افزارهای حوزه BIM مفهوم یکسانی داشته باشند و بتوان اطلاعات را به راحتی به اشتراک گذاشت. در نتیجه برای توسعه مفهوم BIM در زیرساخت‌های راهسازی، نیازمند ایجاد یک بستر به نام مدلسازی اطلاعات جاده (RIM)

یازدهمین کنگره ملی سراسری فناوریهای نوین در حوزه توسعه پایدار ایران

11th National Congress of
the New Technologies in Sustainable Development of Iran

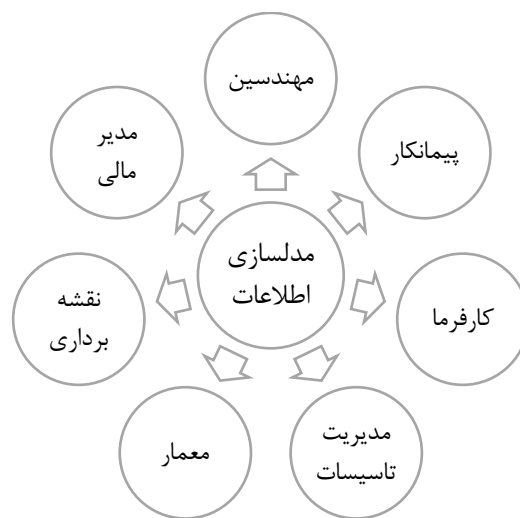
senacnf.ir

است که بتوان آن را برای مدیریت پروژه‌های راهسازی با توجه به اهمیت و نقش مؤثری که در توسعه‌ی یک کشور دارد، مورد استفاده قرار دهیم.

در حال حاضر روش‌های مرسوم برای مدیریت پروژه‌های راهسازی و زیرساختی مانند خطوط نفت و گاز، برق، تلفن و لوله‌های آب و فاضلاب بسیار زمان‌بر، با درصد خطای بالا و پرهزینه هستند و نیاز به تغییر روش مدیریت این پروژه‌ها به صورت مدل‌سازی سه‌بعدی و استفاده از زمان به‌عنوان بعد چهارم و هزینه به‌عنوان بعد پنجم مدل، به شکل داده دیجیتالی، مورد توجه محققان قرار گرفته است [۱۲]. همچنین این ابزار با ثبت اطلاعات پروژه مانند طرح اختلاط آسفالت، شیت آزمایشگاهی، عمق حفاری، نوع لوله، فاصله تا محور راه، مشخصات پل و آبرو و ... می‌تواند برای مرحله تعمیر و نگهداری نیز استفاده گردد.

مدل‌های RIM می‌توانند مقدار قابل توجهی از اطلاعات را در طول چرخه عمر پروژه ذخیره کنند. همچنین برای ارزیابی دوام و مصرف انرژی در طول چرخه‌ی عمر زیرساخت‌های حمل‌ونقل مفید واقع شود. این تجزیه و تحلیل می‌تواند داده‌های مهم برای مصرف برق تأسیسات روشنایی کنار جاده و مقدار سوخت مصرفی برای تجهیزات نگهداری را ارائه کند [۱].

یکی از اصول اساسی مدل‌سازی، ایجاد هماهنگی و همکاری میان تمامی عوامل درگیر در پروژه در کل چرخه حیات آن پروژه است تا از این طریق بتوان اطلاعات مورد نیاز را تکمیل، استخراج و یا ویرایش نمود و در هر زمان بتوان از آن برای پشتیبانی تمامی فرآیندها استفاده کرد. همان‌طور که در شکل ۲ مشاهده می‌شود، عوامل اجرایی باید جهت سازماندهی پروژه در تمام مراحل مدل‌سازی در ارتباط با یکدیگر باشند و اطلاعات مورد نیاز را با همکاری هم ثبت کنند [۱].

شکل ۲- ارتباط و همکاری عوامل اجرا در پیاده‌سازی مدل‌سازی

مدیران و محققان باید برای ترویج استفاده از RIM و اجرای آن، سیاست‌ها و قوانین مناسب حمایتی را مقرر کنند و جهت دستیابی به این امر مهم تصویب اولین استاندارد و آیین‌نامه مدل‌سازی اطلاعات ساختمان در ایران ضروری می‌باشد. اگرچه تنظیم آیین‌نامه و تعیین قوانین موجب تسریع در روند پذیرش این ابزار می‌گردد، اما مدل‌سازی اطلاعات باید با توجه به شرایط کشور

یازدهمین کنگره ملی سراسری فناوریهای نوین در حوزه توسعه پایدار ایران

11th National Congress of
the New Technologies in Sustainable Development of Iran

senacnf.ir

ایران تنظیم گردد و امکانات و چالش‌هایی که مهندسان و مسئولان در روند اجرا و تحویل پروژه با آن مواجه هستند در نظر گرفته شود. با توجه به اینکه اجرای مدلسازی اطلاعات در پروژه‌های بزرگ سود دهی بیشتری دارد و سرمایه‌گذاری در این بخش توجیه اقتصادی دارد، می‌توان با بومی‌سازی این ابزار و استفاده از تمامی قابلیت‌های آن به روند پذیرش آن در ایران سرعت بخشید. توسعه‌ی مدلسازی اطلاعات باید زیر نظر محققان و متخصصین حوزه‌ی BIM و همکاری صنعت و دانشگاه با بهره‌گیری از تجربیات و دانش کشورهای پیشرو صورت گیرد تا گام مهمی جهت اجرای بهینه‌ی پروژه‌های زیرساخت حمل‌ونقل برداشته شود. در جدول ۱ به جمع‌بندی مدلسازی اطلاعات پرداخته شده است که هر کدام از ابزارهای مدلسازی در چه پروژه‌هایی مورد استفاده قرار می‌گیرند و چه تفاوت‌ها و شباهت‌هایی میان آن‌ها وجود دارد.

جدول ۱- مقایسه بین BIM, RIM, CIM [۱۱]

CIM	RIM	BIM	وضعیت
شهر/شهرک	جاده/روسازی	ساختمان	هدف
ساختمان/بزرگراه سد/پل/بنادر	جاده‌های درون/ برون‌شهری	ساختمان	موردبررسی
تمام حوزه‌ی جغرافیای و حوزه‌ی عمرانی	جاده(محدوده‌ی وسیعی با طول زیاد)	ساختمان(کل محل پروژه)	محدوده
بستگی به پروژه‌ی عمرانی	لایه‌های راه/پل/تونل	تیر، ستون و پنجره و ...	اجسام در مدلسازی
عمودی/افقی	افقی	عمودی	وضعیت اجسام در مدلسازی
3D	3D	3D	فناوری مدلسازی
طول چرخه حیات پروژه	تمام طول عمر جاده	تمام دوره‌ی عمر ساختمان	دوره استفاده
مدیریت و جمع‌آوری کلیه اطلاعات شهری	مدیریت و جمع‌آوری کلیه اطلاعات جاده	مدیریت و جمع‌آوری کلیه اطلاعات ساختمان	هدف
شهرسازان و مهندسان پروژه‌های عمرانی	مهندسان راه و متخصصین نگهداری تأسیسات	مهندسان و استفاده‌کنندگان از ساختمان	استفاده‌کنندگان

۳- نتیجه‌گیری

زیرساخت‌های حمل‌ونقل بخش جدایی‌ناپذیر از رشد اقتصادی و بهبود اجتماعی هر کشور است که نیاز به مدیریت کارآمد دارد. فرسودگی و خرابی زیرساخت‌ها دو مشکل عمده در شبکه حمل‌ونقل یک کشور محسوب می‌شوند که به دلیل گستردگی

شبکه راهها و ناکارآمدی سیستمهای مرسوم، نیاز به فناوریهای نوظهور برای مدیریت زیرساختها و بهبود عملکرد مورد توجه قرار گرفته است.

تاکنون به این نتیجه رسیدیم که اساس تمام مدلسازیها BIM است ولی با توجه به اینکه BIM برای صنعت ساختمان مورد بررسی قرار گرفته است. استفاده از آن در پروژههای راهسازی (پروژههای افقی) کار راحتی نیست و همچنین به دلیل تفاوت پارامترهایی که در ساختمان و راه وجود دارد، نمی توان از آن در راهسازی استفاده نمود. روش جدیدی که در چند سال اخیر به عنوان مدلسازی اطلاعات عمرانی تحت عنوان CIM معرفی شده است، بیشتر برای پروژههای شهرسازی کارایی دارد اما استفاده از مدلسازی اطلاعات جاده (RIM) به عنوان یک شیوه مدیریتی قطعاً باعث تغییراتی در مدیریت راهسازی و پذیرش آن می شود با توجه به اینکه استفاده از RIM هیچ محدودیتی ندارد، پس می توان در تمام دوره عمر پروژه از جمله مراحل طراحی، اجرا و تعمیر و نگهداری استفاده نمود.

۴- منابع

- [1] A. Costin, A. Adibfar, H. Hu, S.S. Chen, Building Information Modeling (BIM) for transportation infrastructure – Literature review, applications, challenges, and recommendations, *Automation in Construction*, 94 (2018) 257-281.
- [2] B.H. Alohan Omoregie, MEng, PhD Daniel Ernest Turnbull, BSc, Highway infrastructure and Building Information Modelling in UK, 169(4) (2016).
- [3] H. Kim, K. Orr, Z. Shen, H. Moon, K. Ju, W. Choi, Highway Alignment Construction Comparison Using Object-Oriented 3D Visualization Modeling, *Journal of Construction Engineering and Management*, 140(10) (2014) 05014008.
- [4] J.C.P. Cheng, Q. Lu, Y. Deng, Analytical review and evaluation of civil information modeling, *Automation in Construction*, 67 (2016) 31-47.
- [5] L. Zhao, Z. Liu, J. Mbachu, Highway Alignment Optimization: An Integrated BIM and GIS Approach, *ISPRS International Journal of Geo-Information*, 8(4) (2019).
- [6] J. Zhu, G. Wright, J. Wang, X. Wang, A Critical Review of the Integration of Geographic Information System and Building Information Modelling at the Data Level, *ISPRS International Journal of Geo-Information*, 7(2) (2018).
- [7] J. Zak, H. Macadam, Utilization of building information modeling in infrastructure's design and construction, *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering*, 236 (2017) 012108.

[8] Y. Chong Heap, R. Lopez, J. Wang, X. Wang, Z. Zhao, Comparative Analysis on the Adoption and Use of BIM in Road Infrastructure Projects, *Journal of Management in Engineering*, 32(6) (2016) 05016021.

[9] S.A. Biancardo, A. Capano, S.G. de Oliveira, A. Tibaut, Integration of BIM and Procedural Modeling Tools for Road Design, *Infrastructures*, 5(4) (2020).

[10] Á. Moreno Bazán, M.G. Alberti, A. Arcos Álvarez, J.A. Trigueros, New Perspectives for BIM Usage in Transportation Infrastructure Projects, *Applied Sciences*, 10(20) (2020).

[11] ج. راه آورد، ع. لهراسی، مدیریت پروژه راهسازی با مدل سازی اطلاعات جاده مطالعه موردی زیر گذر تجر اکبر، in: کنفرانس بین المللی عمران، معماری و شهرسازی ایران معاصر، undefined، تهران، 96.۱۳.

[12] J.-R. Chang, H.-S. Lin, Underground Pipeline Management Based on Road Information Modeling to Assist in Road Management, *Journal of Performance of Constructed Facilities*, 30(1) (2016) C4014001.

[13] A. Omoregie, Highway infrastructure and Building Information Modelling in UK, *Proceedings of the Institution of Civil Engineers - Municipal Engineer*, 169 (2016).

[14] B. Sankaran, G. Nevelt, W.J. O'Brien, P.M. Goodrum, J. Johnson, Civil Integrated Management: Empirical study of digital practices in highway project delivery and asset management, *Automation in Construction*, 87 (2018) 84-95.

[15] J.Á. Aranda, N. Martin-Dorta, F. Naya, J. Conesa-Pastor, M. Contero, Sustainability and Interoperability: An Economic Study on BIM Implementation by a Small Civil Engineering Firm, *Sustainability*, 12(22) (2020).

[16] X. Gao, P. Pishdad-Bozorgi, BIM-enabled facilities operation and maintenance: A review, *Advanced Engineering Informatics*, 39 (2019) 227-247.

[17] F. Guo, Y. Turkan, T. Jahren Charles, H. David Jeong, Civil Information Modeling Adoption by Iowa and Missouri DOT.

[18] T. Hartmann, J. Gao, M. Fischer, Areas of Application for 3D and 4D Models on Construction Projects, *Journal of Construction Engineering and Management*, 134(10) (2008) 776-785.

[19] M.H. Construction, The business value of BIM for infrastructure: Addressing America's infrastructure challenges with collaboration and technology, *Smart Market Report*, 12(McGraw-Hill Construction United States of America) (2012).